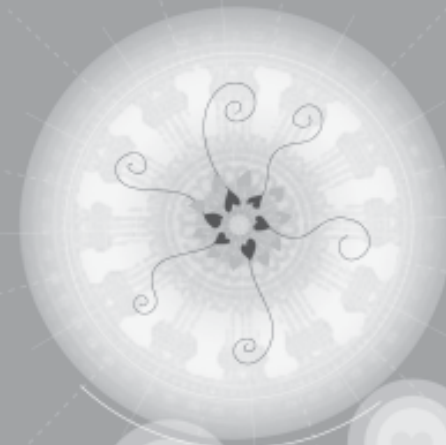

วิถีชีวิตบ้านชาตินั้

ดร.สนอง วรอุไร

หนังสือดีเล่มที่ ๗๔

ถึงไสยาบันในชาตินี้ : ดร.สนอง วรอุไร
พิมพ์ครั้งที่ ๑ : กุมภาพันธ์ ๒๕๕๒
จำนวนพิมพ์ : ๕,๐๐๐ เล่ม
จัดพิมพ์โดย : ชมรมกัลยาณธรรม
๑๐๐ ถนนประโคนชัย ตำบลปากน้ำ
อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรปราการ
๑๐๒๗๐ โทรศัพท์ ๐-๒๗๐๒-๗๓๕๓

จัดรูปเล่ม : บริษัท วิธิต้า จำกัด โทร ๐๘๖-๗๘๗-๘๘๐๐
ภาพปก : สุวดี ผ่องใสภา
จัดพิมพ์ที่ : บริษัท ชุมทองอุตสาหกรรมและการพิมพ์ จำกัด
๕๙/๘๑ ซอย ๘/๑ ถนนปิ่นเกล้านครชัยศรี
แขวงศาลาธรรมสพน์ เขตทวีวัฒนา
กรุงเทพมหานคร ๑๐๑๗๐
โทรศัพท์ ๐-๒๘๘๕-๗๘๗๐-๓
โทรสาร ๐-๒๘๘๕-๗๘๗๔

สัพพทานัง รัชมทานัง ชินาติ
การให้ธรรมะเป็นทาน ย่อมชนะการให้ทั้งปวง
www.kanlayanatam.com

สารบัญ

• ถึงไสยาบันในชาตินี้	หน้า	๕
• ปฏิบัติธรรมสมควรแก่กรรม	หน้า	๑๑
• ต้องมีศีลคู่ใจ	หน้า	๑๗
• พระไสยาบันสามประเภท	หน้า	๒๑
• การเข้าถึงความเป็นไสยาบัน	หน้า	๒๕
• คนฉลาดไปหาพระพุทธเจ้า	หน้า	๓๑
• ปิดอบายภูมิ	หน้า	๓๙
• ศีลที่พระอริยเจ้าพอใจ	หน้า	๔๗
• พระไสยาบันในภาพต่างๆ	หน้า	๕๓
• สว่างมามีดีไป	หน้า	๕๙
• วิปัสสนาญาณ	หน้า	๖๓
• ต้องปิดด้วยตัวเอง	หน้า	๖๙
• ถ้ามใจตัวเอง	หน้า	๗๗

๕

ถึงโสคาบันในชาตินี้

นมัสการพระคุณเจ้า สวัสดิ์ศรีรับท่านผู้
เจริญ วันนี้กำหนดให้พูด เรื่อง “ถึงโสคาบัน
ในชาตินี้” ความแปลกประหลาดหรือความ
มหัศจรรย์ในพุทธศาสนา คือการมีอริยบุคคล
ซึ่งในศาสนาอื่นไม่มี นี่คือความมหัศจรรย์
ในพุทธศาสนา

ดร.สนอง วรรณโร

คำว่า **พุทธศาสนา** หมายถึงศาสนา
 ของผู้รู้ **ผู้รู้**ในที่นี้หมายถึง ผู้รู้จริงแท้ จึง
 ทำให้เกิดเป็นอริยบุคคลได้ ศาสนาพุทธ
 ประกอบขึ้นด้วยพุทธบริษัททั้งสี่ อันได้แก่
 ภิกษุ ภิกษุณี อุบาสก อุบาสิกา และยังมี
 คำที่นำมาใช้อยู่ในพุทธศาสนา ซึ่งได้แก่คำว่า
 พุทธสาวก พุทธสาวิกา ซึ่งรวมถึงนักบวช
 หรือฆราวาสก็ได้ที่มีสภาวะจิตเป็นอริยบุคคล
 ภิกษุสงฆ์ผู้เป็นอริยบุคคล ได้แก่ ภิกษุสงฆ์
 ที่ถูกกล่าวถึงในบทสวดมนต์สรรเสริญคุณ
 ของพระสงฆ์ ที่ว่า... *สุปฏิปันโน ภาวะะวะโต*
สาวะกะสังโฆ ... ซึ่งได้แก่ บัณฑิตผู้ นับรวม
 ได้แปดบุรุษ

คู่แรก ได้แก่ พระสงฆ์ผู้มีสภาวะจิต
 เป็นโสดาปัตติมรรค โสดาปัตติผล

ถึงโสดาบันในชาตินี้

คู่ที่สอง ได้แก่ พระสงฆ์ผู้มีสภาวะจิต
 เป็นสกทาคามีมรรค สกทาคามีผล

คู่ที่สาม ได้แก่ พระสงฆ์ผู้มีสภาวะจิต
 เป็น อนาคามีมรรค อนาคามีผล

คู่ที่สี่ได้แก่ พระสงฆ์ผู้มีสภาวะจิตเป็น
 อรหัตมรรค อรหัตตผล

นี่คือสงฆ์สาวกของพระพุทธเจ้า ที่มี
 ระบุอยู่ในบทสวดมนต์เจริญสังฆคุณ

ในพุทธบริษัททั้งสี่ มีนักบวชที่อายุยัง
 ไม่ครบบวช จึงจำเป็นต้องบวชเป็นสามเณร
 และสามเณรี เด็กผู้ชายที่มีอายุได้ ๗ ขวบ

ดร.สนอง วรอุไร

แล้วสามารถบรรลุอรหัตผลได้ จึงจำเป็นต้อง
 บวชเป็นสามเณรอรหันต์ ได้แก่ สามเณร
 ทัพพะ สามเณรโสปากะ ส่วนเด็กหญิงที่มี
 อายุได้ ๗ ขวบ แล้วมาบวชเป็นสามเณรี
 ได้ปฏิบัติธรรมจนสามารถบรรลุอรหัตผลได้
 ตั้งแต่มีอายุน้อย ได้แก่ สามเณรีปัญจะ
 ทีปิกา สามเณรีอุตตมา สามเณรีอุตตรา ฯลฯ
 ฆราวาสเพศชาย (อุบาสก) ที่มาบวช แล้ว
 ปฏิบัติธรรมจนบรรลุอรหัตผลก็มี ฆราวาส
 เพศหญิง (อุบาสิกา) ได้มาบวชเป็นภิกษุณี
 แล้วปฏิบัติธรรมจนสามารถบรรลุอรหัตผลก็มี
 เช่น พระปชาบดีโคตมี อุบลวรรณา ปญจาวรา
 ฯลฯ ส่วนการบรรลุอริยธรรมขั้นต้นในพุทธ
 ศาสนา ฆราวาสทั้งชายและหญิงก็สามารถ

บรรลุได้ เช่น อนาถปิณฑิกเศรษฐี ที่สร้างวัด
 เขตวันทวายพระพุทธเจ้าและสงฆ์สาวก ได้
 พัฒนาจิตจนเป็นอุบาสกโสดาบัน เด็กหญิง
 วิสาขาบรรลุโสดาบัน ตั้งแต่มีอายุได้ ๗ ขวบ

ฉะนั้น ผู้ใดก็ตามที่มีความศรัทธา
 เลื่อมใสในพุทธศาสนา แล้วประพฤติธรรม
 สมควรแก่ธรรม โดยมีบุญบารมีแต่อดีตชาติ
 ส่งผลแล้ว ความเป็นอริยบุคคลย่อมเกิด
 ขึ้นได้

๑๑

ปฏิบัติธรรม สมควรแก่ธรรม

ธรรมะในพุทธศาสนา มิได้มีไว้แก่
สรรพสัตว์ที่อยู่ในภพมนุษย์เท่านั้น แต่ยังมี
ไว้สำหรับเทวดาและพรหมได้ประพฤติปฏิบัติ
ได้ด้วย เพื่อพัฒนาจิตให้เข้าถึงความเป็น
อริยบุคคลได้ในทุกระดับ นับแต่อริยบุคคล
ขั้นต้น ไปจนถึงอริยบุคคลขั้นสูงสุด หาก

ดร.สนอง วรอุไร

ลัทธิดังกล่าว ประพฤติธรรมสมควรแก่ธรรม ซึ่งมีความหมายว่า ธรรมใดที่ใ้หังดีให้เว้น ต้องไม่ประพฤติ ธรรมใดที่ใ้ให้เจริญให้ยิ่งขึ้น ต้องปฏิบัติใ้มีมากขึ้น ธรรมใดที่ใ้ทำก่อน ต้องประพฤติจนเข้าถึงมรรคผลแห่งธรรมนั้น ใ้ใ้ได้ก่อน และธรรมใดที่ใ้ทำทีหลัง ต้องประพฤติทีหลัง ผู้ใดประพฤติได้เช่นนี้ จึงจะเรียกได้ว่า **“ประพฤติธรรมสมควรแก่ธรรม”** แล้วโอกาสนำจิตวิญญานเข้าถึงความเป็น อริยบุคคล นับแต่พระโสดาบันขึ้นไปจนถึง ระดับสูงสุดจึงจะมีขึ้นได้

ธรรมที่ใ้หังดีให้เว้น ได้แก่ ข้อปฏิบัติ ในการเว้นจากความชั่ว คือ ไม่ใ้ประพฤติ

ไม่ใ้ละเมิด อันได้แก่ศีลทั้งหลาย ที่พระพุทธร ได้บัญญัติขึ้นไว้ใ้พุทธรบริษัทได้ปฏิบัติตาม หากมีผู้ถามว่า ผู้ที่ประพฤติละเมิดศีล หรือ มีศีลไม่ครบ มีศีลไม่บริสุทธิ์สามารถจะ ปฏิบัติธรรมได้ไหม ตอบว่าสามารถทำได้ แต่ ไม่สามารถนำจิตเข้าถึงมรรคผลแห่งธรรม ดัง มีตัวอย่างใ้เห็นกันอยู่ทั่วไปในยุคสมัยนี้ มี ผู้นำตัวเองเข้าปฏิบัติธรรมกันมาก ปฏิบัติ ธรรมซ้าอยู่หลายครั้ง เข้าปฏิบัติธรรมอยู่ใน สำนักปฏิบัติหลายแห่ง ก็ยังไม่สามารถปวิวัฒน์ พฤติกรรมปฤชนใ้เป็นพฤติกรรมของอริย บุคคลได้ ตรงกันข้ามผู้ที่เข้าปฏิบัติธรรม สมควรแก่ธรรม เข้าปฏิบัติธรรมเพียงครั้ง หรือสองครั้ง ก็สามารถเปลี่ยนสภาวะของจิต

ให้มาเป็นพุทธสาวกหรือพุทธสาวิกาได้
 อย่างนี้ก็มีปรากฏให้เห็นอยู่มากมายในปัจจุบัน

เมื่อบุคคลทำเหตุปัจจัยให้สมดุลงและ
 ลงตัว ดังเช่นในเรื่องของไตรสิกขา ต้องเริ่ม
 ต้นด้วยการทำใจให้มีศีลสถิตอยู่ครบถ้วน
 และเป็นศีลที่บริสุทธิ์ คุมใจให้ได้ทุกขณะตื่น
 ผู้ใดประพฤติได้เช่นนี้แล้ว นำตัวเองเข้า
 ปฏิบัติสมถภาวนาเพื่อสร้างจิตให้มีสติกล้าแข็ง
 ได้แล้ว ความตั้งมั่นเป็นสมาธิของจิตย่อม
 เกิดขึ้นได้ง่าย และเมื่อใดจิตมีความตั้งมั่น
 เป็นสมาธิจวนแน่น (อุปจารสมาธิ) ได้แล้ว
 การพัฒนาจิตตามแนวของสติปัญญาฐาน ๔ จน

สามารถเข้าถึงปัญญาเห็นแจ้งเห็นถูกตรงตาม
 ที่เป็นจริง และไม่เนื่องด้วยกาลเวลา ย่อม
 เกิดขึ้นได้

๑๗

ต้องมีศีลकुมิจ

จะนั้นจะเห็นได้ว่า ศีลเป็นฐานนำจิตสู่
การตั้งมั่นเป็นสมาธิ สมาธิเป็นฐานนำสู่การ
เกิดของปัญญาเห็นแจ้ง ดังนั้นการประพฤติ
ไตรสิกขา (ศีล สมาธิ ปัญญา) ให้เป็นไปตาม
ลำดับขั้นตอน จึงเป็นการปฏิบัติธรรมที่
สมควรแก่ธรรม

ดร.สนอง วรอุไร

เมื่อหวนกลับมาระลึกถึง คำพูดของท่านเจ้าคุณโชดกที่พูดกับผู้บรรยายในครั้ง
 ้ไปปฏิบัติกรรมฐานอยู่กับท่าน เมื่อปี พ.ศ.
 ๒๕๑๘ ว่า “ในจำนวนผู้ที่เข้าถึงปฏิบัติธรรม
 หนึ่งร้อยคน มีผู้ที่ปฏิบัติจนมีดวงตาเห็นธรรม
 เพียงหนึ่งหรือสองคนก็นับว่าโชคดี” ผู้บรรยาย
 จึงได้วิเคราะห์ดูว่า ทำไมจึงเป็นเช่นนั้น จึง
 ได้พบว่า การปฏิบัติธรรมที่ไม่สมควรแก่ธรรม
 ทำให้คำกล่าวของครูบาอาจารย์ (ท่านเจ้าคุณ
 โชดก) เป็นจริงอยู่ในทุกวันนี้

ดังนั้น ในฐานะที่ธรรมะของพระพุทธเจ้า
 ถูกบัญญัติขึ้นเพื่อที่จะสอนมนุษย์ เทวดา
 รวมถึงพรหมให้เข้าถึงความเป็นอริยบุคคล
 ขั้นต้นจนถึงขั้นสูงสุดได้ เพียงแต่มีศรัทธา

แล้วนำตัวเองเข้าปฏิบัติธรรมให้สมควรแก่
 ธรรม โดยเริ่มต้นที่มีศीलบริสุทธ์์คุมใจ แล้ว
 เข้าฝึกสมถกรรมฐานจนมีสมาธิเกิดขึ้นกับใจ
 แล้วต่อด้วยวิปัสสนากรรมฐาน จนบังเกิด
 วิปัสสนาญาณทั้งสิบหกอย่างได้เพียงครั้งเดียว
 ความเป็นโสดาบันบุคคล ก็สามารถเกิดขึ้น
 ้ได้กับผู้พัฒนาจิตเข้าถึง ซึ่งเป็นเรื่องที่เกิดขึ้น
 ้จริงกับคนที่มาเกิดอยู่ในยุคสมัยนี้ หากผู้ัน
 ปฏิบัติธรรมสมควรแก่ธรรม

๒๑

พระโสดาบัน สามประเภท

จากพระไตรปิฎกกล่าวว่า โสดาบันมี
อยู่สามประเภท คือ พระโสดาบันที่อยู่ในภพ
มนุษย์หรือพระโสดาบันในภพสวรรค์ ตายแล้ว
จะไปเกิดอีกเพียงครั้งเดียว ก็สามารถพัฒนา
จิตให้เข้าถึงอรหัตตผลเป็นพระอรหันต์ได้
โสดาบันบุคคลที่จะเข้าถึงความเป็นเช่นนี้ได้
จะเป็นผู้ที่มีจิตจัดอยู่ในประเภทโทสจริต มี
สมาธิน้อย แต่อดีตเคยได้ปฏิบัติวิปัสสนา

ดร.สนอง วรอุไร

กรรมฐานมามาก จนเป็นผู้มีปัญญาสั่งสม อยู่ในจิตวิญญาณมาก เรียกว่า เอกพีธี

มีโสดาบันบุคคลอีกประเภทหนึ่ง ต้องไปเวียนตาย-เวียนเกิดอยู่ในภพมนุษย์หรือในภพสวรรค์อีกเพียงสองถึงสามชาติ จึงจะมีโอกาสพัฒนาจิตให้เข้าถึงความเป็นพระอรหันต์ได้ โสดาบันบุคคลประเภทนี้ มีจิตอยู่ในประเภทราคะจิต ในอดีตเคยปฏิบัติสมถกรรมฐานและวิปัสสนากรรมฐานมาพอๆ กัน จึงมีกำลังของสมาธิและกำลังของปัญญาพอๆ กัน เมื่อมาปฏิบัติธรรมต่อในชาตินี้ จึงได้บรรลุผลของการเป็นโสดาบันได้ด้วยแรงผลึกของบารมีที่มีสั่งสมอยู่ในจิตวิญญาณพอประมาณ เรียกว่า โกลังโกละ

โสดาบันประเภทสุดท้าย เป็นผู้ที่สั่งสมบารมีมาไม่มาก แต่พอที่จะส่งผลให้การพัฒนาจิตเข้าถึงความเป็นโสดาบันบุคคลได้ บุคคลประเภทนี้มีจิตเป็นโมหะ เคยปฏิบัติสมถภาวนามากกว่าปฏิบัติวิปัสสนาภาวนา จึงได้มีกำลังของสมาธิมากกว่ากำลังของปัญญา เมื่อมาปฏิบัติธรรมต่อในชาตินี้ จึงได้บรรลุผลของการเป็นโสดาบัน ด้วยแรงผลึกดันของกำลังบารมีอย่างอ่อน ที่มีสั่งสมอยู่ในจิตวิญญาณในชาติปัจจุบัน เรียกว่า สัตตักขัตตูปรมะ

๒๕

การเข้าถึง ความเป็นโสดาบัน

การเข้าถึงความเป็นโสดาบัน มิได้
เนื่องด้วยการอ่านจากตำราคัมภีร์ มิได้เนื่อง
ด้วยความคิดหรือจินตนาการด้วยจิต แต่เข้า
ถึงได้ด้วยการใช้จิตที่ตั้งมั่นเป็นสมาธิจน
แน่นหนา ตามดูกาย เวทนา จิต ธรรม จน
เห็นว่าข้อธรรมที่นำมาพิจารณา ดำเนินไป

ดร.สนอง วรอุไร

ตามกฎของไตรลักษณ์ แล้ววิปัสสนาญาณ อันเป็นเหตุนำพาจิตวิญญาณเข้าสู่ความเป็น โสดาบัน จึงจะเกิดขึ้นได้ ซึ่งต่างจากบุคคล ที่มาเกิดอยู่ในครั้งพุทธกาล บุคคลเหล่านั้น ได้ฝึกพัฒนาจิต จนมีความสงบตั้งมั่นเป็น สมာธิมายาวนานหลายภพชาติ จึงมีความพร้อม ที่จะใช้จิตที่ตั้งมั่นจวนแน่นแน่ พิจารณาสິงที่ เข้ากระทบจิตโดยแยบคาย (โยนิโสมนสิการ) จนรู้เห็นตามความเป็นจริงด้วยปัญญาว่า สิ่งใด สิ่งหนึ่งมีการเกิดขึ้นเป็นธรรมดา สิ่งที่เกิดขึ้น ทั้งหมดย่อมมีความดับไปเป็นธรรมดา คือ ทุกสิ่งเกิดแล้วดับ นั่นคือการมีดวงตาเห็น ธรรม

ตั้งตัวอย่างของอุปติสสะ ได้ฟังพระ อัสนชียงค์อรหันต์กล่าวถึงประโยคที่พระ ศาสดาตรัสไว้ว่า “ธรรมเหล่าใดเกิดแต่เหตุ ตถาคตตรัสเหตุแห่งธรรมเหล่านั้น และตรัส ถึงความดับไว้ด้วย ตถาคตมีปรกติตรัสเช่นนี้” เมื่ออุปติสสะได้โยนิโสมนสิการแล้ว จึงมีจิต เข้าถึงดวงตาเห็นธรรม เป็นพระโสดาบัน บุคคลตั้งแต่ครั้งยังเป็นฆราวาส

จากสิ่งที่บอกเล่ามาให้ฟัง จะเห็นได้ ว่าการบรรลุธรรมที่นำไปสู่การเป็นอริยบุคคล ขึ้นต้นได้นั้น ต้องประกอบขึ้นด้วยแรงผลักดันของบุญบารมีที่ทำสั่งสมไว้แต่ชาติปางก่อน

พร้อมด้วยการประพฤติธรรมสมควรแก่ธรรม หรือพร้อมด้วยการใช้จิตที่ตั้งมั่นจวนแน่นแน่ว พิจารณาสິงที่เข้าสัมผัสจิตโดยแยบคาย ก็ สามารถบรรลุวิริยธรรมในพุทธศาสนาได้ คนในครั้งโบราณจึงไม่จำเป็นต้องมานั่งฝึกจิต ให้สงบตั้งมั่นเป็นสมาธิ แล้วฝึกจิตให้เกิด ปัญญาเห็นแจ้งอย่างที่เราใช้ฝึกกัน จนเจ็บแสบ เจ็บขาเป็นทุกขเวทนาดังปรากฏให้เห็นอยู่ใน ปัจจุบัน เหตุเป็นเพราะคนที่มาเกิดอยู่ในครั้ง ปัจจุบัน มีบุญบารมีสั่งสมมาแต่อดีตชาติไม่ มากพอ จึงต้องมาบำเพ็ญต่อในชาติปัจจุบัน จึงทำให้โอกาสบรรลุธรรมเนิ่นช้าออกไป

ถึงไต่ต่อบันในชาตินี้

๓๑

คนฉลาด ไปหาพระพุทธรูปเจ้า

เมื่ออุปติสสะบรรลุโสดาบันแล้ว จึง
ได้ไปบอกเพื่อนโกณฑัญญะถึงประโยคที่ตัวเองได้
ฟังจากพระอัสสชิ เพื่อนโกณฑัญญะได้ยินได้ฟัง
คำที่ออกมาจากปากของอุปติสสะ พร้อมกับ
ใช้จิตตั้งมั่นจวนแน่นโยนิโสมนสิการคำ
กล่าวของพระอัสสชิ จนเห็นถูกต้องตรงตาม
ความเป็นจริงว่า ทุกสิ่งเมื่อเกิดขึ้นแล้วย่อม

ดร.สนอง วรอุไร

มีการดับไปเป็นธรรมดา เข้าถึงการมีดวงตา
เห็นธรรม เป็นพระโสดาบัน ตามเพื่อน
อุปติสสะที่มาบอกเล่าให้ฟัง

โสดาบันบุคคลทั้งสองจึงชวนกันไปพบ
อาจารย์สัทธัชยปริพาชก ซึ่งเป็นเจ้าลัทธิที่
นิยมแสดงวาทะที่เป็นปรัชญาที่ผิด และทั้ง
สองคนเคยไปฝากตัวเป็นศิษย์อยู่ในสำนักนั้น
โสดาบันบุคคลทั้งสองได้แสดงเหตุผลที่เป็น
จริง จนอาจารย์สัทธัชยปริพาชกเกิดปัญญา
เห็นแจ้ง แต่ด้วยความเป็นอาจารย์ที่มีลูกศิษย์
นับถือศรัทธาเลื่อมใสอยู่มากมายในชมพูทวีป
ในครั้งนั้น อัสสมิมานะทำให้อาจารย์สัทธัชย
ไม่อาจนำตัวเองไปหาบุคคลอื่นมาเป็นอาจารย์
ลดตัวเป็นศิษย์ของใครผู้ใดได้ จึงตอบปฏิเสธ

ลูกศิษย์ทั้งสองที่มาชวนไปเฝ้าพระพุทธเจ้า
จึงได้พูดกับลูกศิษย์ว่า **“คนฉลาดไปหา
พระพุทธเจ้า คนโง่อยู่กับเรา”** ผลปรากฏว่า
มีลูกศิษย์ของอาจารย์สัทธัชย กลุ่มหนึ่งได้
ติดตามอุปติสสะและเกลิตะไปเฝ้าพระพุทธเจ้า
แต่ลูกศิษย์ที่เหลืออีกจำนวนมาก ยังคงอยู่
กับอาจารย์สัทธัชย นี่เป็นเครื่องแสดงให้เห็นว่า
คนที่รู้จริงในโลกนี้มีอยู่จำนวนน้อย แต่คนที่
รู้ไม่จริงมีจำนวนมากกว่า ดังปรากฏให้เห็น
เป็นหลักฐานยืนยันความเป็นจริงอยู่ในครั้ง
ปัจจุบันว่า ผู้ที่สนใจพัฒนาจิตตนเองมีจำนวน
น้อย แต่ผู้ที่หลงอยู่ในโลกธรรม หลงในวัตถุ
หลงในกิเลส ตัณหา อุปาทาน มีจำนวน
มากกว่าหลายเท่า

ขณะที่โสดาบันบุคคลทั้งสองพร้อมด้วยบริวารอีกจำนวนหนึ่ง ได้เดินทางมุ่งตรงไปเฝ้าพระพุทธเจ้าที่กำลังแสดงธรรมให้กับพุทธสาวกและพุทธบริษัทฟังอยู่ ณ วิหารเวฬุวัน เมื่อพระพุทธองค์ทอดพระเนตรเห็นโสดาบันบุคคลทั้งสอง พร้อมด้วยบริวารกำลังเดินเข้ามาหา จึงได้หยุดเทศนาธรรมและกล่าวกับพุทธสาวกและพุทธบริษัทว่า “คู่อัครสาวกของตถาคตกำลังเดินมาโน่น” ในที่สุดขมารวาสโสดาบันบุคคลทั้งสอง พร้อมบริวารได้ฟังธรรมเทศนาจากพระโอษฐ์ ทำให้บริวารที่ติดตามบุคคลทั้งสองมาได้บรรลุอรหัตผล ส่วนโสดาบันบุคคลทั้งสองได้บวชเป็นภิกษุสงฆ์อยู่ในพุทธศาสนา ต่อมาได้รับแต่งตั้งให้เป็นอัครสาวกชื่อว่า พระสารีบุตร (อุปติสสะ)

และพระมหาโมคคัลลานะ(โกณฑัญญะ) เมื่อบวชแล้วไม่นานทั้งสองจึงได้บรรลุอรหัตผล ด้วยการพิจารณาธรรมตามแนวของสติปัญญา ๔ เป็นคู่อัครสาวกที่ช่วยพระพุทธะเผยแผ่ศาสนาแล้วทั้งสองท่านก็ได้เข้าสู่นิพพานไปก่อนที่พระพุทธเจ้าจะเสด็จดับขันธ

จากเรื่องที่ยกเล่าให้ฟังจะเห็นได้ว่า มนุษย์ที่เกิดอยู่ครั้งพุทธกาลเป็นคนที่มีความดีมีสิ่งสมมามาก จึงส่งผลให้การบรรลุธรรมขั้นสูงในพุทธศาสนาเกิดขึ้นได้ง่ายด้วยวิธีโยนิโสมนสิการ ซึ่งต่างจากคนที่มาเกิดอยู่ในปัจจุบัน ต้องฝึกปฏิบัติธรรมกันอยู่หลายครั้งหลายครา กว่าที่จะเข้าถึงดวงตาเห็นธรรมได้และมีเป็นจำนวนน้อยมาก ผู้บรรยายก็

เช่นเดียวกัน ได้ไปบวชเป็นภิกษุอยู่ในพุทธศาสนาเมื่อปี พ.ศ.๒๕๑๘ และได้ปฏิบัติธรรมอยู่กับท่านเจ้าคุณโชดกอย่างจริงจัง และยาวนานถึง ๓๐ วัน จึงได้เข้าถึงธรรมของพระพุทธรและยังคงเก็บรักษาไว้จนทุกวันนี้ ด้วยเหตุที่วันทีไปลาสิกขาจากการเป็นพระสงฆ์เพื่อกลับไปสอนหนังสือให้กับนักศึกษาที่มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ท่านเจ้าคุณโชดกได้พูดว่า “สิ่งที่ได้ไปนั้นเป็นของดีของวิเศษ ให้เก็บไว้กับตัวตลอดชีวิต” ผู้บรรยายได้รับปากกับท่านเจ้าคุณโชดกผู้เป็นทั้งอุปัชฌาย์และครูสอนปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐาน แล้วจึงได้หาวิธีเก็บรักษาของดี คือธรรมะที่ได้มา ให้คงอยู่ และยังเก็บรักษามาได้จนทุกวันนี้ ได้นำธรรมมาปฏิบัติให้มวลชนดูเป็นตัวอย่างว่า

ธรรมของพระพุทธร หากนำมาสถิตไว้ในจิตของใคร ผู้ใดได้แล้ว คุณธรรมที่ถูกแสดงออกให้เห็นเป็นพฤติกรรมดีงาม ย่อมเกิดขึ้นกับผู้มีธรรมคุ้มครองใจ

๓๙

ปิดอบายภูมิ

ธรรมะของพระพุทธะเป็นความดีงามที่
จริงแท้ และไม่เนื่องด้วยกาลเวลา เป็นสิ่งดีงาม
ที่อมตะ ไม่ล้าสมัย สัจธรรมในพุทธศาสนา
ยังมีอยู่ครบถ้วนบริบูรณ์มาจนทุกวันนี้ ใครผู้
ได้นำธรรมะของพระพุทธะมาประพฤติปฏิบัติ
ได้ถูกต้องตามธรรม ก็สามารถพัฒนาจิต
วิญญานจนเข้าถึงอริยธรรมได้ เหมือนกับ

ดร.สนอง วรอุไร

คนที่บรรลุธรรมอยู่ในครั้งพุทธกาล สิ่งที่ได้บอกเล่ามานี้ เกิดขึ้นด้วยการนำตัวเองเข้าไปพิสูจน์ด้วยการปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐาน จนเห็นผลและได้นำเป็นตัวอย่งให้มวลชนดูว่าสิ่งนี้มีอยู่จริง ประพฤติธรรมได้แล้วดีจริง มนุษย์ผู้ดำรงอยู่ในเพศของฆราวาสก็สามารถนำธรรมะของพระพุทธะมาประพฤติปฏิบัติได้ เทวดาก็สามารถนำธรรมของพระพุทธะมาประพฤติปฏิบัติได้ แต่เทวดาส่วนใหญ่มีวาทลงติดอยู่ในสวรรค์สมบัติ จึงละเลยไม่สนใจในธรรมะของพระพุทธะ ซึ่งให้ผลสูงค่ากว่าสวรรค์สมบัติเป็นไหนๆ เทวดาจึงมิได้ใส่ใจนำเอาธรรมมาประดับไว้กับใจของตน ซึ่งไม่ต่างไปจากความหลงมนุษยสมบัติของคนที่มีบุญบารมี ที่ยังไม่สนใจในธรรมที่มีอยู่ในพุทธศาสนา

มนุษย์และเทวดาผู้บรรลุความเป็นโสดาบันบุคคล เมื่อหมดอายุขัยจำต้องสิ้นลงจิตวิญญาณจำเป็นต้องทิ้งร่างเดิม แล้วไปหาร่างใหม่เข้าอยู่อาศัย ด้วยแรงผลักดันของคุณธรรมที่มีอยู่ในจิตวิญญาณ จะไม่ลงไปเกิดต่ำในภพที่เป็นอบายภูมิ นับตั้งแต่ภพที่เป็นสัตว์เดรัจฉาน ภพเปรต อสุรกายและภพที่เป็นสัตว์นรก เรียกได้ว่า **“ปิดประตูอบายภูมิ”** ได้อย่างเด็ดขาด ตลอดเส้นทางเดินของชีวิตก่อนเข้าสู่นิพพาน มีแต่สุดติภาพเท่านั้นที่จิตวิญญาณจะไปได้ร่างเข้าอยู่อาศัยโสดาบันบุคคลมีภพมนุษย์และภพสวรรค์เป็นแดนเกิด แล้วบรรลุอรหัตผลอยู่ในภพนั้นๆ หรือหากบรรลุธรรมถึงขั้นอนาคามี แล้วจำเป็นต้องทิ้งชั้นธลาโลกอันเนื่องมาจากเหตุ

ปัจจัยใดก็ตาม จิตวิญญาณจะไปเกิดในร่าง
พรหมชั้นสุทธาวาสเท่านั้น ก่อนที่ชีวิตจะไปสู่
ความสิ้นสุดของการเดินทาง คือ พระนิพพาน

ด้วยเหตุที่ผู้บรรยายได้ไปพิสูจน์
สังขธรรมในพุทธศาสนาจนประจักษ์แจ้งด้วย
จิตของตนเอง จึงได้บอกว่า พระสังขธรรม
ของพระศาสนา ยังคงทันสมัย เป็นจริงแท้ และ
มีอยู่ครบบริบูรณ์ ใครผู้ใดปฏิบัติได้ถูกต้อง
ตามธรรม ปฏิบัติธรรมสมควรแก่ธรรม
การบรรลุธรรมชั้นสูงสามารถเกิดขึ้นได้แน่นอน
และเกิดขึ้นได้ไม่ยาก ในฐานะที่ผู้บรรยายมี
ประสบการณ์ ได้เห็นคนจำนวนมากนำตัวเอง
เข้ามาประพฤติธรรมแล้วจึงมีจิตคิดสงสัยสาร

ด้วยเขาเหล่านั้นประพฤติธรรมไม่ถูกต้อง
ประพฤติธรรมไม่สมควรแก่ธรรม แม้จะ
ประพฤติธรรมมานานก็ครั้งก็หน ก็ไม่สามารถ
เข้าถึงการมีดวงตาเห็นธรรม หรือยังเข้าไม่
ถึงธรรมที่จะนำเข้าสู่การเป็นอริยมุคคัลได้

ตรงกันข้าม ผู้บรรยายมีจิตชื่นชมยินดี
ที่ได้รู้ได้เห็นว่ามีคนจำนวนหนึ่ง ถึงแม้จะมี
จำนวนน้อย มีเทวดาจำนวนน้อย ที่ประพฤติ
ธรรมได้ถูกต้อง ประพฤติธรรมสมควรแก่
ธรรม แล้วสามารถบรรลุอริยธรรมได้ เทวดา
ในทุกชั้นฟ้านับแต่สวรรค์ตั้งแต่ชั้นจาตุมหา
ราชาเรื่อยขึ้นไป จนถึงสวรรค์ชั้นสูงสุดที่
เรียกว่า พรนิมมิทวสวดี ล้วนแต่มีเทวดา

โสดาบันสถิตอยู่ อาทิ มีชนนวกษัตริย์โสดาบัน (พระเจ้าพิมพิสาร) สถิตอยู่ในสวรรค์ชั้นจาตุมหาราชิกา มีท้าวสักกะเทวราชผู้โสดาบันสถิตอยู่ในสวรรค์ชั้นดาวดึงส์ มีอนาถปิณฑิกเทพบุตรโสดาบัน มีวิสาขาเทพนารีโสดาบัน สถิตอยู่ในสวรรค์ชั้นดุสิต มีสิริมาเทพนารีโสดาบัน สถิตอยู่ในสวรรค์ชั้นปรนิมมิตวสวัตตี ฯลฯ

ในครั้งพุทธกาล พระมหาโมคคัลลานะ องค์อรหันต์อัศจรรย์ได้เข้ามาแล้วถอดกายทิพย์ ไปสู่พรหมโลกชั้นที่ ๓ ที่มีชื่อชั้นว่า มหาพรหมภูมิ ได้ไปพบติสสมหาพรหม ผู้กว้างขวางรู้จักมักคุ้นกับเทวดามากมาย พระมหาโมคคัลลานะได้ถามติสสมหาพรหมว่า

“จะรู้ได้อย่างไรว่า เทวดาองค์ไหนเป็นเทวดาโสดาบัน” ติสสมหาพรหมตอบว่า “เทวดาโสดาบันมีลักษณะให้สังเกตได้ดังนี้คือ เทวดาองค์ใดมีจิตศรัทธามั่นคง เหนียวแน่น ไม่คลอนแคลนในพระพุทธเจ้า ในพระธรรม คำสั่งสอนของพระพุทธเจ้า และในพระอริยสงฆ์ผู้เป็นพุทธสาวกและมีศีลที่พระอริยเจ้าพอใจ คุณธรรมทั้งสี่อย่างนี้ หากมีอยู่ในเทวดาองค์ใด จะเป็นตัวบ่งชี้ได้ว่า เทวดาองค์นั้นมีสถานะของจิตเป็นโสดาบัน”

๔๗

ศีลที่พระอรียเจ้า พอใจ

ศีลที่พระอรียเจ้าพอใจ หมายถึงศีลที่ไม่ขาด ไม่ทะลุ ไม่ต่าง ไม่พร้อย และเป็นศีลที่มีอยู่กับใจทุกขณะตื่น ใจมีศีลอยู่ครบถ้วนสมบูรณ์ เป็นศีลที่บริสุทธิ์ ไม่เศร้าหมองด้วยมกิเลสเข้าเจือปน ยกตัวอย่างเช่น ในฐานะที่เป็นฆราวาส มิใช่ศีลที่คุมกาย มิใช่ศีลที่คุมวาจา แต่ต้องเป็นศีลที่ลงคุมถึงใจ ท่านผู้ฟัง

ดร.สนอง วรอุไร

ต้องถามตัวเองและตอบตัวเองให้ได้ว่า ในฐานะที่เกิดมาได้อัตภาพเป็นมนุษย์ เหตุเป็นเพราะขณะที่มาเกิด มีศีลห้าข้อเป็นกำลัง ผลักดันจิตวิญญาณให้โจรมาเข้าร่างที่เป็นมนุษย์ ลองถามใจดูว่าขณะนี้ขณะนี้ มีศีลห้าข้อ ยังมีอยู่ในใจครบไหม?

หากจะแจ้งให้ละเอียดว่า ศีลที่พระอรหันต์เจ้าพอใจ คือเว้นจากกายทุจริตสามอย่าง คือเว้นด้วยการไม่ฆ่า ไม่พรากรจิตวิญญาณของสัตว์ให้หลุดออกจากร่าง ไม่ทำร้าย หมายถึงไม่ทุบตีให้บาดเจ็บ ไม่กักขัง ไม่ผูกมัดให้สูญเสียอิสรภาพ เช่นไม่เอาสุนัขมากักขังให้อยู่ในกรง เว้นจากการทุจริตในแบบที่สอง คือไม่เอาของที่เจ้าของยังมีได้อนุญาตมาเป็น

ของตัว (ลักขโมย) เช่น ผู้รับจ้างทำงานให้กับองค์กรของรัฐหรือองค์กรเอกชน ต้องไม่เอาเวลาที่ไปรับจ้างเขามาทำธุรกิจส่วนตัว เช่น ไม่เอาเวลามาทำอาชีพขายตรง ไม่ไปรับงานภายนอก แล้วเอามาทำในเวลาที่เป็นขององค์กร ไม่นำทรัพย์สินขององค์กรมาใช้ในเรื่องของตัวเอง เช่น ไม่ใช่โทรศัพท์พูดคุยในเรื่องของตัวเองที่ไม่เกี่ยวข้องกับงานขององค์กร ฯลฯ เว้นจากกายทุจริตในแบบที่สาม ด้วยการไม่ประพฤติดิถีในลูกเมียของผู้อื่น เช่น ผู้ที่อยู่กินกันฉันท์สามีภรรยาโดยไม่ได้ขออนุญาตจากพ่อแม่ ถือว่าเป็นกายทุจริต

เว้นจากวจีทุจริตสี่อย่าง ได้แก่ เว้นพูดเท็จ เว้นพูดหยาบ เว้นจากพูดส่อเสียด เว้น

จากพูดเพื่อเจ้อ หรือที่เรียกว่าเว้นจากการพูด
 ตีรัจฉานกถา ผู้ใดไม่เว้นเพื่อเจ้อ ถือว่าผู้นั้น
 นิยมพูดตีรัจฉานกถา เพราะพูดแล้วส่งเสริม
 ให้จิตฟุ้ง จิตไม่ตั้งมั่นเป็นสมาธิ เช่น ชอบพูด
 การพูดคุยเรื่องพระราชชา เรื่องโจร เรื่องกองทัพ
 เรื่องการรบ เรื่องญาติ เรื่องบ้านเมือง เรื่อง
 การประท้วง ฯลฯ ผู้ใดชอบพูดเรื่องที่ทำให้
 จิตฟุ้งเหล่านี้สามารถปฏิบัติธรรมได้ แต่เข้า
 ไม่ถึงมรรคผลแห่งการปฏิบัติ

เว้นจากใจทุจริตสามอย่าง ได้แก่ ใจ
 ไม่โลภอยากได้ของผู้อื่น ใจไม่คิดพยายา
 ฆ่าผู้อื่น และมีความเห็นถูกต้องตามธรรม มิใช่
 เห็นถูกต้องตามแบบโลกอย่างที่คนในยุคปัจจุบัน
 นิยมประพวติดักัน ผู้ใดประพวติดักันด้วยใจที่สุจริต

ย่อมสามารถปฏิบัติธรรมแล้วเข้าถึงมรรคผล
 แห่งธรรมได้

คุณธรรมทั้งสิบอย่างนี้มีอยู่กับใจของ
 ผู้ใดได้แล้ว จึงจะเรียกได้ว่าเป็นผู้มีศีลที่
 พระอริยเจ้าพอใจ เป็นศีลที่มีกำลังผลักดัน
 จิตวิญญูญาณให้เข้าสู่ความตั้งมั่นเป็นสมาธิได้
 เมื่อนำตัวเองเข้าไปปฏิบัติธรรมสมควรแก่ธรรม
 โดยมีสัจจะและความเพียรเป็นเครื่องสนับสนุน
 การพัฒนาจิตให้เข้าถึงความเป็นโสดาบันย่อม
 เกิดขึ้นได้

๕๓

พระโสดาบัน ในภพต่างๆ

ได้กล่าวถึงว่า มนุษย์สามารถพัฒนา
จิตวิญญาณ ไปสู่ความเป็นอริยบุคคลชั้น
โสดาบันได้ และได้พูดถึงเทวดาก็สามารถ
พัฒนาจิตวิญญาณไปสู่ความเป็นโสดาบันได้
เช่นกัน และหากจะถามว่าพรหมสามารถ
พัฒนาจิตวิญญาณไปสู่ความเป็นโสดาบันได้
ไหม ก่อนอื่นต้องเข้าใจว่า การไปเกิดเป็น

ดร.สนอง วรอุไร

พรหม ทั้งที่มีรูปและไม่มีรูป ต้องเริ่มต้นด้วยการมีศีลคุมใจ และเป็นศีลที่พระอริยเจ้าพอใจ เพราะศีลเช่นนี้นำไปสู่การตั้งมั่นของจิตเป็นสมาธิในขณะปฏิบัติสมถภาวนา ใจต้องมีศีลคุมให้ได้ก่อน แล้วจึงจะเข้าถึงความเป็นสมาธิได้นับตั้งแต่สมาธิระดับต้น (ขณิกสมาธิ) สมาธิระดับกลาง (อุปจารสมาธิ) ไปจนถึงสมาธิสูงสุด (อภินาสมาธิ) หรือที่เรียกว่าสมาธิในฌาน แล้วจิตหลุดออกจากร่างขณะจิตทรงอยู่ในฌาน กำลังของฌานจะผลักดันจิตวิญญูญาณให้โคจรไปสู่การเกิดเป็นพรหมอยู่ในชั้นต่างๆ ตามกำลังของฌานที่ผู้ปฏิบัติสมถภาวนาเข้าถึงได้

ยกตัวอย่างเช่น ฌัญชาณีพรหมณ์ ก่อนตายมีจิตเป็นศีล และพระสารีบุตรได้กล่าวธรรมเพื่อชักนำจิตของฌัญชาณีพรหมณ์เข้าสู่ความเป็นสหายของพรหม ด้วยการกล่าวถึงคุณธรรมสี่อย่าง คือ พรหมเป็นผู้มีเมตตา มีกรุณา มีมุทิตา และมีจิตเป็นอุเบกขา ฌัญชาณีพรหมณ์ได้พิจารณาตามจนจิตเข้าถึงความตั้งมั่นเป็นสมาธิในระดับปฐมฌานอย่างหยาบ ตายแล้วจึงได้ขึ้นไปเกิดเป็นพรหม อยู่ในชั้นปาริสาชชาภูมิ รูปพรหมสามารถปฏิบัติธรรมได้ แต่แทบจะไม่มีพรหมองค์ใดประพฤติธรรม เหตุเป็นเพราะพรหมเกือบทั้งหมด หลงติดอยู่ในความสุขที่ละเอียด ประณีต เป็นความสุขที่เกิดจากฌานสมาบัติ พรหมส่วนใหญ่จึงไม่สนใจปฏิบัติธรรม

แต่มีในบางคราวที่พระพุทธเจ้าเสด็จ
 ไปสู่พรหมโลก เพื่อแสดงธรรมโปรดหมู่พรหม
 ที่ศรัทธาเลื่อมใสในพุทธศาสนา และในบาง
 โอกาสหมู่พรหมพากันมาสู่มนุษยโลกเพื่อฟัง
 ธรรมจากพระพุทธเจ้า พรหมประเภทที่มีรูป
 หรือที่เรียกว่า รูปพรหมที่มีจิตศรัทธาเลื่อม
 ใสในธรรมะของพระพุทธเจ้า พรหมประเภท
 นี้มีน้อย จึงมีโอกาสพัฒนาจิตให้เข้าถึงความ
 เป็นอริยบุคคลได้ แม้หากยังพัฒนาจิตได้ไม่
 สูงสุด ก็จะไม่กลับลงมาเกิดในภพภูมิต่ำได้อีก
 และเช่นเดียวกัน เทวดาโสดาบัน เช่น อนาถ
 บิณฑิกเทพบุตร วิสาขาเทพนารี ท้าวสักกะ
 เทวราช ฯลฯ ผู้รู้แจ้งได้กล่าวไว้ว่า จะไม่ถอย
 ลงมาเกิดในภพภูมิต่ำ แต่จะพัฒนาจิตวิญญาน

จนเข้าถึงอกนิพฺพภูมิในชั้นสุทธาวาส คือ ไป
 เกิดเป็นรูปพรหมอยู่ที่ชั้นสูงสุดของสุทธาวาส
 พรหมภูมิ

๕๙

สว่างมามีคไป

ตรงกันข้ามกับพรหมผู้ยังมีจิตเป็น
ปุถุชน เมื่อสิ้นอายุขัยแล้ว ต้องไปเกิดอยู่ใน
ภพภูมิที่ต่ำลงมา เช่น ทำวพกาพรหม เคย
เกิดเป็นพรหมอยู่ในชั้นเวทย์ปผลาภูมิ เมื่อกำลัง
ของฌาน ๔ เลื่อมลง จึงต้องลงมาเกิดเป็น
พรหมอยู่ในชั้นสุภากิณหาภูมิ เมื่อกำลังของ
ฌาน ๒ เลื่อมลง จึงต้องลงมาเกิดเป็นพกาพรหม

ดร.สนอง วรอุไร

อยู่ในชั้นมหาพรหมภูมิ ซึ่งเป็นเรื่องที่เกิดขึ้นในครั้งพุทธกาล เมื่อพระพุทธเจ้าได้เสด็จขึ้นไปสู่พรหมโลก เพื่อไปโปรดท้าวพกาพรหมผู้เห็นผิดให้กลับมามีความเห็นถูกต้องว่า ความเป็นปุถุชนผู้หลงนำจิตเข้าไปเป็นทาสของกิเลส ไม่สนใจพัฒนาจิตวิญญานของตัวเอง จึงมีโอกาสนำพาจิตไปสู่ความตกต่ำได้ ดังเรื่องของท้าวพกาพรหมที่ยกมาเล่าให้ฟัง

ผู้ใดเห็นถูก ทำใจให้มีศีลคมอยู่ทุกขณะตื่น นำตัวเองเข้าไปปฏิบัติธรรม โดยมีความเพียรและสัจจะเป็นฐานรองรับ ความมีจิตตั้งมั่นเป็นสมาธิย่อมเกิดขึ้นได้ ดังตัวอย่างที่ผู้บรรยายเข้าไปปฏิบัติธรรมได้เพียงเจ็ดวัน

สามารถเข้าถึงตั้งมั่นเป็นสมาธิสูงสุด จิตที่มีความตั้งมั่นเป็นสมาธิในระดับนี้ จะไม่รับสิ่งกระทบภายนอกเข้าปฐนอารมณ์นิวรรณ์ ๕ (กามฉันทะ พยาบาท ถีนมิทธะ อุทธัจจกุกกุจจะ วิจิกิจฉา) จึงไม่เข้ามาทำใจให้ขุ่นมัวได้ นิวรรณ์ ๕ หมดไปชั่วคราว เมื่อจิตเข้าถึงความตั้งมั่นสูงสุด แต่หากนำจิตออกจากสมาธิเมื่อใด นิวรรณ์ ๕ ยังกลับมากวนใจให้ขุ่นมัวได้อีก

๖๓

วิปัสสนาญาณ

ดังนั้น สมาธิสูงสุด จึงไม่เหมาะที่จะพัฒนาจิตให้เกิดปัญญาเห็นแจ้งได้ ด้วยไม่มีสิ่งกระทบภายนอกเข้าสัมผัสได้ จึงถอยจิตกลับมาตั้งมั่นอยู่ในระดับอุปปจารสมาธิ แล้วใช้จิตไปตามดูสิ่งกระทบ อันได้แก่กาย เวทนา จิต ธรรม จนเห็นว่าแต่ละอย่าง que เข้าสัมผัสจิต เป็นไปตามกฎไตรลักษณ์ คือมีความไม่เที่ยง

ดร.สนอง วรอุไร

(อนิจจตา) เป็นสิ่งที่คงทนอยู่ไม่ได้ (ทุกขตา) แท้จริงแล้วมิใช่ตัวมิใช่ตน (อนัตตตา) ผู้ใดมีจิตเข้าถึงความตั้งมั่นจวนแน่น และมึจิตเห็นกาย เห็นเวทนา เห็นจิต เห็นธรรม เป็นดังที่กล่าวมานี้ ปัญญาเห็นแจ้งคือเห็นถูกต้องตามความเป็นจริงย่อมเกิดขึ้น ปัญญาเห็นแจ้งที่เกิดขึ้นกับผู้ปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐาน เรียกว่า วิปัสสนากรรมฐาน มีอยู่ ๑๖ อย่างคือ

๑. ญาณกำหนดแยก रूपนาม (นามรูปปริจเฉทญาณ)
๒. ญาณกำหนดจับปัจจัยแห่งนามรูป (ปัจจัยปริคคหญาณ)
๓. ญาณพิจารณา रूपนามตามไตรลักษณ์ (สัมมสนญาณ)

๔. ญาณเห็นการเกิดดับ (อุทยัพพญาณ)
๕. ญาณเห็นความดับเด่นชัด (ภังคญาณ)
๖. ญาณเห็นสังขารเป็นของน่ากลัว (ภยตูปัญฐานญาณ)
๗. ญาณคำนึงเห็นโทษ (อาทีนวญาณ)
๘. ญาณคำนึงเห็นความเบื่อหน่าย (นิพพิทาญาณ)
๙. ญาณที่ปรารถนาไปให้พ้น (มูญจิตตุกัมยตาญาณ)
๑๐. ญาณทบทวนหาทางพ้น (ปฏิสังขญาณ)
๑๑. ญาณวางใจเป็นกลางต่อสังขาร (สังขารูเปกขญาณ)

๑๒. ญาณนุ่มไปสู่การหยั่งรู้ริยสัง
(สังขานุโลมิกญาณ)
๑๓. ญาณครอบโคตรหรือหัวต่อที่ข้าม
พื้นภาวะปุถุชน (โคตรญาณ)
๑๔. ญาณในอริยมรรค (มัคคญาณ)
๑๕. ญาณในอริยผล (ผลญาณ)
๑๖. ญาณทบทวนกิเลสที่ละได้และ
กิเลสที่เหลือ (ปัจจเวกขณะญาณ)

ปัญญาเห็นแจ้งสามตัวหลังนั้นเป็น
โลกุตระญาณที่แท้จริง สามารถนำจิตวิญญาณ
ของปุถุชนไปสู่ความเป็นอริยบุคคลได้ หรือ
หากจะพูดในอีกทางหนึ่งก็คือ ผู้ใดปฏิบัติ
วิปัสสนากรรมฐานจนบรรลุวิปัสสนาญาณ ๑๖
ได้เพียงครั้งเดียว ความเป็นอริยบุคคลชั้น
โสดาบันเกิดขึ้นได้ นั่นคือสามารถปิดอบายภูมิ

ถึงโสดาบันในชาตินี้

ได้แน่นอน หลังจากทิ้งขันธ์ลาโลกไปแล้ว
มีแต่มนุสสุภูมิและเทวภูมิเท่านั้นเป็นแดนเกิด
จิตจะไม่โคจรไปอยู่อาศัยในร่างกายของสัตว์
ในอบายภูมิ (สัตว์เดรัจฉาน สัตว์เปรต สัตว์
อสุรกาย และสัตว์นรก) ได้อีกต่อไป

ที่บอกเล่ามานี้ เมื่อฟังดูแล้วเป็นเรื่อง
ง่าย แท้จริงเมื่อนำตัวเองไปพัฒนาจิตให้เข้า
ถึงสภาวะธรรมเช่นนี้ได้ เป็นเรื่องที่ทำได้ยาก
ทั้งนี้นอกจากมีความเพียรและมีสังขจะเป็น
แรงสนับสนุนแล้ว ยังต้องมีบุญบารมีที่เก่าที่
ทำสั่งสมมาแต่ชาติปางก่อน ส่งผลสนับสนุน
อีกด้วย

ดร.สนอง วรรณไว

๖๙

ต้องปิดด้วยตัวเอง

อย่างไรก็ตามทุกท่านที่เข้ามานั่งฟังธรรม
บรรยายอยู่ ณ สถานที่แห่งนี้ ล้วนต่างมีบุญ
บารมีเก่าสั่งสมกันมาแล้วทุกคน เพียงแต่ว่า
รักษาใจให้มีศีล มีสัจจะ แล้วเร่งความเพียร
ปฏิบัติธรรมให้สมควรแก่ธรรม สิ่งที่ได้ยาก
ย่อมเป็นสิ่งที่ทำได้ง่าย บุญบารมีเก่าที่มีอยู่
ในทุกคน เพียงแต่มาทำเพิ่มเติมให้มีมากขึ้น

ดร.सनอง วรอุไร

ประตูปาบายภูมิต้องปิดด้วยตัวเราเอง ไม่มีใครผู้ใดเปิดแทนกันได้ และหากใครผู้ใดสามารถปิดอบายภูมิได้แล้ว หนึ่งชีวิตที่เกิดมาได้ อัจฉภาพเป็นมนุษย์ เป็นการเกิดที่ไม่สูญเปล่า ดังที่ผู้บรรยายได้ทำให้ท่านทั้งหลายได้ดูเป็นตัวอย่าง ว่าทำได้และชี้ให้เห็นว่า ธรรมชาติของพระพุทธรูปไม่ล้ำสมัย หลักธรรมทุกอย่างยังมีอยู่ครบถ้วนสมบูรณ์ ใครผู้ใดเอาธรรมะในพระพุทธรูปศาสนามาสถิตไว้ให้ เป็นพื้นฐานของใจได้ พฤติกรรมในการคิด พูด ทำ จะออกมาดีไปหมด ผู้มีศีลมีธรรม ค้ำครองใจยอมมีเทวดาค้ำรักษา ดังที่มีผู้รู้กล่าวว่า “การทำดีเป็นคุณธรรมของมนุษย์

การคุ้มครองมนุษย์ผู้มีความดี เป็นคุณธรรมของสวรรค์” ทำไม่ลองพิสูจน์คำพูดประโยคนี้ ดูบ้างละ ว่าเป็นคำพูดที่เป็นจริงไหม

กิเลสที่มีอยู่ในใจของมนุษย์ผู้เป็นปุถุชน เปรียบได้กับความใหญ่โตของขุนเขาหิมพานต์ เปรียบได้มากเท่าน้ำในมหาสมุทร ผู้ใดพัฒนาจิตวิญญานจนบรรลุโสดาบันได้แล้ว กิเลสที่เหลือตกค้างอยู่ในจิตเปรียบได้ดั่งเศษเสี้ยว ขนาดเมล็ดพันธุ์ฝักกาดเพียงเจ็ดเมล็ด หรือ เปรียบได้กับน้ำเพียงสองสามหยาดในมหาสมุทร ที่ยังเหลือตกค้างอยู่ในจิต เป็นมลทินที่ทำให้จิตเศร้าหมอง

เมื่อพัฒนาจิตจนเกิดปัญญาเห็นแจ้งแล้ว ปัญญาเห็นแจ้งเป็นตัวสัมปชัญญะระดับโลกุตระ ฟังเอาสติคือความระลึกได้ และสัมปชัญญะคือความรู้ตัวว่าดี คือ ประพฤติแล้วเป็นเหตุให้ไม่วุ่นอยู่ในวัฏสงสาร จึงทำ รู้ตัวว่าไม่ดีคือประพฤติก่อเป็นเหตุให้วุ่นอยู่ในวัฏสงสาร จึงไม่ทำ ใช้สติสัมปชัญญะส่องนำทางให้กับชีวิต ใช้สติสัมปชัญญะไปกำจัดกิเลสที่ผูกมัดใจสัตว์ (สังโยชน์) ให้ต้องเวียนตาย-เวียนเกิดในวัฏสงสารให้หมดไป กำจัดความเป็นตัวตน (สักกายทิฏฐิ) ด้วยการใช้จิตตั้งมั่นจวนแน่น พิจารณาชั้น ๕ (รูป เวทนา สัญญา สังขาร วิญญาณ) จนเห็นว่าดับไปตามกฎไตรลักษณ์ คือเห็นว่ารूपร่างกาย

ไม่ใช่ตัวไม่ใช่ตนแท้จริง เวทนาไม่ใช่ตัวไม่ใช่ตนฯ สัญญาไม่ใช่ตัวไม่ใช่ตนฯ วิญญาณไม่ใช่ตัวไม่ใช่ตนฯ เมื่อเห็นแจ้งแล้วว่าชั้น ๕ ไม่มี ทำให้อัตตา (ตัวตน) ดับ แล้วสักกายทิฏฐีย่อมไม่มีอยู่ในจิตสันดานได้อีกต่อไป

หลังจากนั้นใช้สติสัมปชัญญะตามดูศีลที่มีอยู่ในใจของตน แล้วพัฒนาจิตจนเห็นว่ามศีลอยู่ครบบริบูรณ์ เป็นศีลบริสุทธิ์ ไม่มีกิเลสเจือปน เป็นศีลที่มีอยู่กับใจอยู่ทุกขณะตื่นเป็นอัตโนมัติ ไม่ต้องระมัดระวังรักษาให้พลังของสติสูญหาย ผู้ใดประพฤติดังเช่นนี้ คำว่าสัลลพตปรามาสก็จะหมดไปจากใจ หลังจากนั้นใช้สติสัมปชัญญะมาส่อง

ดูใจ จนเห็นตามความเป็นจริงว่า พระพุทธเจ้า
มีคุณ พระธรรมคือความดีงาม คือคำสอน
ของพระพุทธเจ้ามีคุณ พระอริยสงฆ์คือผู้
ถ่ายทอดพระธรรมพระวินัยของพระพุทธเจ้า
เป็นผู้มีคุณ เทวดามีคุณ บิฑามารดาผู้ให้
กำเนิดรูปนามเป็นผู้มีคุณ กฎแห่งกรรมมีจริง
ทำดีได้ผลดีจริง ทำชั่วได้ผลชั่วจริง ฯลฯ จน
จิตเกิดศรัทธายึดถือมั่นคงเหนียวแน่นอยู่กับ
คุณธรรมเหล่านี้ จนไม่มีความลังเลสงสัย
(วิจิกิจฉา) ใดๆ เกิดขึ้นกับใจได้อีก เมื่อใดที่
กิเลสทั้งสามตัว คือ ลักกายทิฏฐิ วิจิกิจฉา
สีลัพพตปรามาสหมดไปจากใจ ผู้นั้นจะรู้ได้
ด้วยตัวเอง (สนหิติฏฐิโก) โดยไม่ต้องถามใคร

ว่าความเป็นโสดาบันบุคคลได้เกิดขึ้นกับจิต
วิญญานของตนเองแล้วหรือยัง

๗๗

ถามใจตัวเอง

ตั้งนั้นต้องดูที่ใจของตัวเอง ถามใจ
ของตัวเอง ตอบใจของตัวเอง ว่ากิเลสที่
ผูกมัดใจ ให้ต้องเวียนตาย-เวียนเกิดคือกิเลส
ทั้งหมดที่กล่าวมาข้างต้น ยังมีอำนาจอยู่
เหนือใจหรือเปล่า ไม่ต้องโทษใคร ไม่ต้อง
บอกใคร ว่าตอนนี้ได้ปฏิบัติธรรมไปถึงขั้นไหน
แล้ว จิตของโสดาบันบุคคลย่อมรู้สภาวะจิต

ดร.สนอง วรอุไร

ของบุคคลผู้เป็นโสดาบัน รู้สภาวะจิตของบุคคลผู้เป็นปุถุชน แต่ไม่สามารถรู้สภาวะจิตของอริยบุคคลผู้มีคุณธรรมสูงกว่า ได้แก่ สกิทาคามีบุคคล อนาคามีบุคคล และบุคคลผู้เป็นอรหันต์ได้ ตรงกันข้ามสภาวะจิตของอริยบุคคลผู้มีคุณธรรมสูงกว่า ย่อมรู้สภาวะจิตของอริยบุคคลผู้มีคุณธรรมต่ำกว่าได้

ดังที่ได้กล่าวไว้แต่แรกแล้วว่า โสดาบันบุคคล สามารถกำจัดกิเลสที่แฝงตัวอยู่ในจิตสันดาน ซึ่งมีมากเปรียบเท่าขุ่นเขาทิมพานต์ เหลือเพียงขนาดเท่าเมล็ดพันธุ์ผักกาดเจ็ดเมล็ด หรือเปรียบได้กับปริมาณของน้ำในมหาสมุทรเป็นกิเลสที่เหือดแห้งไปของโสดาบันบุคคล เหลือเพียงกิเลสน้อยนิดเท่ากับน้ำ

เพียงสองสามหยดที่เหลืออยู่ ให้ยังต้องวนอยู่ในวัฏสงสาร นี่คือความเป็นโสดาบันที่บุคคลผู้มาเกิดเป็นมนุษย์อยู่ในสมัยปัจจุบันสามารถพัฒนาจิตวิญญาณให้เข้าถึงได้

มนุษย์มีศักยภาพในการพัฒนาปัญญาได้ ๓ ระดับ คือ ปัญญาที่เกิดจากการฟัง การอ่าน (สุตมยปัญญา) และสามารถพัฒนาปัญญาให้เกิดขึ้น ด้วยการวิเคราะห์หิวัจย (จินตามยปัญญา) ปัญญาทั้งสองระดับนี้เรียกว่าปัญญาทางโลก มนุษย์เกือบทั้งโลกให้ความสนใจและพัฒนาจนเข้าถึง เหตุด้วยเพราะพัฒนาได้ไม่ยาก แต่มีข้อเสียตรงที่ว่าเป็นปัญญาที่รู้เห็นเข้าใจเหตุผลหรือความจริงที่ไม่เที่ยงแท้ ความเป็นจริงที่ยั่งยืนเนื่องด้วยมีกาลเวลาเป็นตัว

จำกัด เป็นความจริงที่เปลี่ยนแปลงได้ (สภาวะ
ลัจจะ) เมื่อกาลเวลาผ่านไปแล้ว เหตุผล
ที่เคยเป็นจริงกลับแปรเปลี่ยนไปเป็นไม่จริง
คือ ไม่เป็นเหตุไม่เป็นผลอีกต่อไป ความรู้
คือตัวปัญญา เป็นความรู้ที่ไม่จริงแท้ (อวิชชา)

ตรงกันข้าม มีมนุษย์จำนวนน้อยได้ให้
ความสนใจพัฒนาจิต จนเข้าถึงปัญญาสูงสุด
(ภาวนามยปัญญา) เป็นปัญญาที่รู้เห็นเข้าใจ
เหตุผลที่เป็นจริงแท้ และไม่เนื่องด้วยกาลเวลา
ความจริงประเภทนี้เรียกว่า ปรมัตถลัจจะ
มนุษย์จะเข้าถึงความจริงเช่นนี้ได้ ต้องพัฒนา
จิตจนเกิดปัญญาเห็นแจ้ง ด้วยเหตุนี้ มนุษย์
มีศักยภาพในการพัฒนาตัวเองให้เข้าถึงปัญญา
ทางโลก แล้วใช้ปัญญาทางโลกแก้ปัญหาทาง

โลก สร้างสิ่งต่างๆ ให้กับโลก ใช้ปัญญาทาง
โลกทำงานภายนอกให้กับสังคมครอบครัว
สังคมหน่วยงาน สังคมบ้านเมือง ฯลฯ ให้ได้
มาซึ่งทรัพย์ปัจจัยเลี้ยงปาก เลี้ยงท้อง เลี้ยง
ครอบครัว และหากนำปัญญาทางโลกซึ่งรู้ไม่
จริงแท้ มาส่องนำทางให้กับชีวิตแล้ว โอกาส
นำพาชีวิตไปสู่ความวิบัติย่อมเกิดขึ้นได้ ดังนั้น
ควรพัฒนาปัญญาทางธรรมหรือปัญญาสูงสุด
ให้เกิดขึ้น แล้วใช้ส่องนำทางให้กับชีวิต จะ
นำพาชีวิตไปสู่ความรุ่งเรืองและปลอดภัย
ทั้งปวง ด้วยรู้เห็นเข้าใจได้ถูกต้องตรงตามความ
เป็นจริงแท้ ทำให้เกิดความเป็นอยู่ดี ความ
เป็นอยู่ที่สงบสุข ทั้งในชีวิตปัจจุบัน และใน
ชีวิตหน้า ที่จิตวิญญาณต้องโคจรไปเกิดใหม่

ขอให้อยู่ในความสงบและปิดโทรทัศน์ มือถือ หลับตาแล้วนั่งในท่าสบาย ปล่อยวาง ทุกสิ่งทุกอย่างให้หมด แล้วตั้งใจฟังผู้บรรยาย พูด หายใจเข้ากำหนดว่า “พุท” หายใจออก กำหนดว่า “โธ” อย่าไปบังคับลมที่หายใจเข้าสู่ร่างกาย อย่าไปบังคับลมที่ถูกปล่อยออกจากร่างกาย แต่ละคนมีความจุของปอดไม่เท่ากัน ลมเข้า-ลมออกย่อมไม่เท่ากัน

เมื่อลมเข้า ให้ระลึกถึงลมที่หายใจเข้า เอาจิตจดจ่ออยู่กับลมเข้า กำหนดว่า “พุท” เมื่อลมออกให้ระลึกถึงลมที่หายใจออก เอาจิตจดจ่ออยู่กับลมออก กำหนดว่า “โธ” ใครที่ฝึกมาโดยใช้บทกรรมฐานเป็นอย่างอื่น ให้ใช้บทกรรมฐานตามที่เคยได้รับการฝึกมา ให้ใช้

บทกรรมฐานที่ถูกต้องกับจริตของตน ที่นำมาใช้ แล้วจิตเกิดความตั้งมั่นเป็นสมาธิได้ เป็นอันใช้ได้ทั้งนั้น ให้กำหนดนานสักประมาณห้า นาทีกำหนด “พุท-โธๆๆ” ไปเรื่อยๆ ภาระทุกอย่างปล่อยวางให้หมด จิตระลึกเฉพาะองค์บริกรรมว่า “พุท-โธๆๆ” เท่านั้น ภาระภายนอกทุกอย่างวางให้หมด ยังคงนั่งหลับตา บริกรรมไปเรื่อยๆ...(เสียงหายนานประมาณ ๕ นาที)

คนที่ประสบความสำเร็จในชีวิต จะต้องเป็นคนเก่ง คนเก่งคือคนที่มีความรู้ คนที่มีความสามารถ คือรู้และทำเป็นนั่นเอง ด้วยเหตุนี้บุคคลจำเป็นต้องพัฒนาสติปัญญา และจิตตามปัญญาอยู่เสมอตลอดชีวิต และ

ต้องพัฒนาให้มีความรู้หรือมีปัญญาให้มาก
 ตราบไต่ที่ชีวิตยังไม่จบสิ้น ชีวิตยังต้องทำงาน
 ให้กับสังคม ครอบครัว หน่วยงานประเทศชาติ
 ฯลฯ จึงจำเป็นต้องมีการเรียนรู้อยู่เสมอ พร้อม
 กับต้องลงมือปฏิบัติสิ่งต่างๆ ด้วยตนเอง
 เพราะการลงมือทำด้วยตนเอง เป็นต้นเหตุให้
 บุคคลมีความสามารถทำได้ มีความสามารถ
 ทำเป็น ดังนั้น คนเก่งจึงต้องเป็นคนที่มีความรู้
 และเป็นคนที่ทำเป็น ทำได้ด้วยตัวเอง

ปัจจัยที่สอง คนที่จะประสบความสำเร็จ
 ในชีวิตได้ต้องเป็นคนดี คนดีคือคนมีศีล มี
 ธรรม คนที่มีความกตัญญูกตเวที นี่คือคนดี
 การมีธรรมเกิดขึ้นได้ด้วยการประพฤติจริยธรรม
 ในฐานะที่เป็นลูกต้องประพฤติจริยธรรมของ

ลูก ในฐานะที่เป็นพ่อแม่ต้องประพฤติจริยธรรม
 ของพ่อแม่ ในฐานะที่เป็นคนทำงานให้กับ
 องค์กรทั้งของรัฐและเอกชนต้องประพฤติ
 จริยธรรมขององค์กร ในฐานะที่เป็นหัวหน้า
 ต้องประพฤติจริยธรรมของการเป็นหัวหน้า
 ในฐานะที่เป็นลูกน้องต้องประพฤติจริยธรรม
 ลูกน้อง ในฐานะที่เป็นพลเมืองของประเทศ
 ชาติต้องประพฤติจริยธรรมพลเมือง ฯลฯ
 จริยธรรมเหล่านี้เมื่อบุคคลคิดแล้ว พูดแล้ว
 ทำแล้ว จะมีความดีงามเป็นคุณธรรมสั่งสม
 อยู่ในจิตวิญญาณของผู้ประพฤติ เมื่อใดที่
 จิตมีความดีงาม มีคุณธรรมสั่งสมสั่งให้
 สมองคิด สั่งให้ปากพูด สั่งมือเท้าให้ทำโน่น
 ทำนี่ จะถูกแสดงออกมาเป็นพฤติกรรมดีงาม
 คนที่มีความรู้มีความสามารถ สังคมเรียกว่า

คนเก่ง คนที่มีคุณธรรมเรียกว่าคนดี สองสิ่งนี้ ถ้ามีอยู่ในดวงจิตของผู้ใด ความสำเร็จในชีวิต ย่อมเกิดขึ้นกับผู้นั้น

ผู้ใดปรารถนาให้ความสำเร็จคงอยู่กับ ตัวตลอดไปไม่เสื่อมถอย ต้องพัฒนาชะตา ชีวิตให้ดีที่เรียกว่ามีดวงดีหรือเป็นคนเฮง ต้องประพฤติบุญกิริยาวัตร ๑๐ อยู่ทุกขณะตื่น ได้แก่ ประพฤติทาน ศีล ภาวนา อ่อนน้อม ช่วยเหลือคนอื่น เห็นคนอื่นทำความดีต้อง อนุโมทนา ตัวเองทำความดีแล้วต้องอุทิศ ความดี ฟังธรรม เทศน์ธรรม ทำความเห็นให้ ถูกตรง คุณธรรมทั้งสิบอย่างนี้ ใครผู้ใดคิด พูด ทำ แล้ว จิตวิญญานจะมีบุญสั่งสม เมื่อใดที่ บุญให้ผล ดวงดีแน่นอน ดังนั้น คนเก่ง คนดี

คนมีดวงดี เป็นคนที่เจริญทั้งในชีวิตนี้และ ในชีวิตหน้า การฟังธรรมเป็นบุญ ผู้ฟังได้บุญ การเทศน์ธรรมเป็นบุญ ผู้เทศน์ได้บุญ ใน ห้องนี้จึงอุทิศด้วยผู้มีบุญ ให้ทุกคนที่นั่งฟัง อยู่ในห้องนี้ คิดตามหรือน้อมใจตามคำกล่าว ของผู้บรรยายว่า

“ด้วยบุญด้วยกุศลของข้าพเจ้าทั้งหลาย ได้ทำแล้ว ตั้งแต่อดีตชาติจนถึงปัจจุบันชาติ ข้าพเจ้าทั้งหลายขออุทิศบุญกุศลที่เกิดขึ้นแล้วนี้ แต่เจ้ากรรมนายเวรของข้าพเจ้าทั้งหลาย แต่ญาติของข้าพเจ้าทั้งหลาย ที่ยังมีชีวิตอยู่และ ที่ล่วงลับไปแล้ว แต่ผู้มีพระคุณต่อแผ่นดิน แต่สรรพวิญญานของผู้ที่ยังต้องเวียนตาย เวียนเกิด อยู่ ณ สถาบันแห่งนี้ รวมถึง

สรรพสัตว์ทั้งมวลในวัฏสงสาร จงมีความสุข
 ที่สุขอยู่แล้วให้สุขยิ่งๆ ขึ้นไป ผู้ใดมีทุกข์ขอ
 ให้ทุกข์ลดน้อยลง จนพ้นไปจากความทุกข์
 นับแต่นี้ต่อไป จนกระทั่งนำพาชีวิตไปสู่ความ
 พ้นทุกข์ได้หมด จงทุกท่านทุกคน เทอญ”

สุดท้าย ด้วยกายกรรม วาจากรรม มโน
 กรรม หากฟังมีกับผู้บรรยายที่ได้ประพาศติ
 ออกไปแล้ว มีผลทำให้ผู้ฟังไม่สบายใจ ลำบาก
 ใจ ทุกข์ใจ ผู้บรรยายมิได้มีเจตนาที่จะให้
 เป็นเช่นนั้น แต่มีเจตนาที่จะให้สัจธรรม คือ
 ความจริงที่เป็นเหตุผลถูกต้องตามธรรม หาก
 มีสิ่งใดไม่ดีได้เกิดขึ้นแก่จิตวิญญาณของผู้ฟัง
 โปรดยกโทษหรืออโหสิให้กับผู้บรรยายด้วย

เช่นเดียวกัน ด้วยบุญด้วยบารมีที่ผู้
 บรรยาย ได้ทำสั่งสมมา แต่อดีตชาติอันยาวไกล
 จนกระทั่งถึงปัจจุบัน ขอบุญกุศลที่ผู้บรรยายมี
 จงมีแก่ทุกท่านที่ได้ยินได้ฟังอยู่ ณ ที่แห่งนี้
 จงบันดาลให้จิตวิญญาณของท่านทั้งหลายเข้า
 ถึงธรรมของพระพุทธะ มีดวงตาเห็นธรรม
 มีสภาวะจิตเข้าถึงความเป็นอริยบุคคล สามารถ
 ปิดอบายภูมิได้ ตลอดจนพัฒนาจิตให้มี
 คุณธรรมสูงยิ่งๆ ขึ้นไป จนพ้นไปจากความ
 ทุกข์ทั้งปวง นำพาชีวิตพ้นไปจากวัฏสงสาร
 เป็นที่สุด จงทุกท่านทุกคน เทอญ

รายนามผู้ร่วมศรัทธาพิมพ์หนังสือ
“ถึงไผ่ต่าบ้านในชาตินี้”

ลำดับ	ชื่อ-สกุล	จำนวนเงิน
๑	พลตรีหญิงจินตนา อัตนวาณิช	๙,๐๐๐
๒	บริษัท โฮมเซรามิค ชะอำ	๗,๐๕๐
๓	คุณยุพิน ลาตพรวัว	๖,๐๐๐
๔	ครอบครัววสันสอาดจิต	๖,๐๐๐
๕	คุณจอย	๕,๐๐๐
๖	คุณจอย	๔,๐๐๐
๗	คุณสมจิตต์ ครอบมงคลกุล	๔,๐๐๐
๘	ผู้ไม่ประสงค์ออกนาม	๒,๖๔๐
๙	คุณสมหวัง กิจยารอง	๒,๐๔๐
๑๐	คุณภฤศ - คุณจิตินี - คุณจิภาภาภรณ์ รัตนกิจตระกูล	๒,๐๐๐
๑๑	คุณภาकरณ์ รุจาธนันท์	๒,๐๐๐
๑๒	คุณบัว	๒,๐๐๐
๑๓	คุณนฤมล มงคลกิจอำรง	๒,๐๐๐
๑๔	คุณจินดา	๑,๙๒๐
๑๕	คุณตา	๑,๕๐๐

ถึงไผ่ต่าบ้านในชาตินี้

ลำดับ	ชื่อ-สกุล	จำนวนเงิน
๑๖	ผู้ไม่ประสงค์ออกนาม	๑,๓๘๐
๑๗	ผู้ไม่ประสงค์ออกนาม	๑,๓๐๐
๑๘	คุณนพดล สันติภาภรณ์	๑,๒๙๐
๑๙	คุณปรีดา ประทุมมา	๑,๒๒๐
๒๐	คุณฐิติญาพล หาญกร	๑,๒๐๐
๒๑	คุณประเมินทร์ - คุณเรณูภา พันธ์ศักดิ์	๑,๑๙๐
๒๒	คุณเมธีรัตน์ ไชยฤทธิ์พงศ์	๑,๑๑๕
๒๓	คุณอรทัย ไทยผลิตเจริญ	๑,๑๑๐
๒๔	คุณอรทัย ไทยผลิตเจริญ	๑,๐๐๕
๒๕	คุณศิริรัตน์ เนตรนิมิตรผล	๑,๐๐๐
๒๖	คุณสมใจ ทิพย์ชัยเชษฐา	๑,๐๐๐
๒๗	คุณอนุชา หาไชย	๑,๐๐๐
๒๘	คุณมทิรา หาญทรงคามิน และครอบครัว	๑,๐๐๐
๒๙	ร้านวาจาวิคทองเรีย	๑,๐๐๐
๓๐	คุณสมศักดิ์ - คุณฐิติรัตน์ รุ่งอนันต์ชัยและครอบครัว	๑,๐๐๐

ดร.สนอง วรรณไธ

ลำดับ	ชื่อ-สกุล	จำนวนเงิน
๓๑	คุณประธาน ปุณยางกูร และครอบครัว	๑,๐๐๐
๓๒	คุณชัชวาล สีใสวพร	๑,๐๐๐
๓๓	คุณสาคร ขาวขำ	๑,๐๐๐
๓๔	คุณอักษร ชูติมาวพันธ์	๑,๐๐๐
๓๕	คุณนงคราญ อเนกผลเจริญ	๑,๐๐๐
๓๖	คุณอุไร เหลลิมวงษ์	๑,๐๐๐
๓๗	คุณเรวัต-คุณวัลยา แสงนิล	๑,๐๐๐
๓๘	คุณนันทพร สมเจตน์, คุณสกล - ด.ช.ธนัตถ์ - ด.ญ.กมลพร เอี่ยมสินทรัพย์	๑,๐๐๐
๓๙	คุณอุทิศ เกตุทัต	๑,๐๐๐
๔๐	คุณปรียา เกตุทัต	๑,๐๐๐
๔๑	พระเทพพนม สุทธิมนเ	๑,๐๐๐
๔๒	คุณอัจฉริยา เกตุทัต	๑,๐๐๐
๔๓	คุณสันติชัย ชวนสมสุข	๙๓๐
๔๔	คุณจำเนิน มากเทพพงษ์	๘๕๐
๔๕	คุณเอื้องขวัญ ไชยนิธิวัฒน์	๘๕๐
๔๖	ทพญ.นารี ตูลานันท์	๘๐๐

ถึง โสตาบันในชาตินี้

ลำดับ	ชื่อ-สกุล	จำนวนเงิน
๔๗	คุณภูมิพันธ์ ไชคอุดมทรัพย์	๗๘๐
๔๘	คุณอรนรี อังควัฒนากระวี	๗๕๐
๔๙	คุณชุตติกาญจน์	๗๒๐
๕๐	คุณประพิณ ฆาตราภาค	๗๐๐
๕๑	คุณญาดา พัทฒมายน	๖๕๐
๕๒	คุณสรรสวย แซ่มซ้อย	๖๐๐
๕๓	คุณสุทิติย์ กาญจนวงศ์	๖๐๐
๕๔	คุณวัชรจักร อธิปัญญา	๕๘๐
๕๕	คุณวิริมา กาญจนวัฒน์	๕๖๐
๕๖	พระปจฺจาโณ	๕๓๐
๕๗	คุณดวงนภา เหลลิมตรีวงศ์	๕๐๐
๕๘	คุณระริน บุญดวง	๕๐๐
๕๙	คุณเสกอนันต์ หิรัญสารมย์ และครอบครัว	๕๐๐
๖๐	คุณเอื้องขวัญ ไชยนิธิวัฒน์	๕๐๐
๖๑	คุณจรัสรัตน์ क्रमณี	๕๐๐
๖๒	คุณญาณภัค อารรณ์	๕๐๐
๖๓	คุณสุดสงวน เลหาวิณีจ	๕๐๐
๖๔	คุณจิตรานันท์	๔๒๐

ดร.สนอง วรรณูโร

ลำดับ	ชื่อ-สกุล	จำนวนเงิน
๖๕	คุณวรอาตม์ จตุรพรกุล	๔๒๐
๖๖	คุณพรวิวัฒน์ จิรัฏฐิตียงกูร	๔๒๐
๖๗	คุณพัชรินทร์ สุทธิทิม	๔๒๐
๖๘	คุณโสภา ชูติมาเทวินทร์	๔๐๐
๖๙	คุณสรวรรษา (ตุ๋) เลขาชินบุตร	๔๐๐
๗๐	คุณรัศมี แซ่อ้อ	๓๙๐
๗๑	คุณพรภินันท์ ชัยเจริญเสรี	๓๘๐
๗๒	คุณโสภา ชูติมาเทวินทร์	๓๒๐
๗๓	คุณอิทธิพัทธ์ ทยอดม	๓๐๕
๗๔	คุณนภาพร หอมจันทร์	๓๐๐
๗๕	คุณจารึก เลิศลอย	๓๐๐
๗๖	คุณกัญจนภักดิ์ เทอดชูชีพ	๓๐๐
๗๗	คุณเดือนเพ็ญ อาชาปราโมทย์	๒๘๐
๗๘	คุณวิภา สันติเจริญกุล	๒๘๐
๗๙	คุณพรวิวัฒน์ จิรัฏฐิตียงกูร	๒๗๐
๘๐	ด.ต.จิตติวัชร เกษศรีรัตน์	๒๕๐
๘๑	คุณเสรี โลถักจรรยา	๒๔๐
๘๒	คุณวิมา กาญจนวัฒน์	๒๓๐
๘๓	คุณสมบูรณ์ เอมอมรัตน์	๒๒๐

ถึง โสดาบันในชาตินี้

ลำดับ	ชื่อ-สกุล	จำนวนเงิน
๘๔	คุณวิยะดา มนธาตุผลิน	๒๐๐
๘๕	คุณรฐศิลป์ - คุณประภาพร - ด.ช.ศรุต แสงพิทักษ์	๒๐๐
๘๖	คุณอัมพร บุรงค์	๒๐๐
๘๗	คุณรัตนา มธุรส	๒๐๐
๘๘	คุณพงศ์เดช มานะกุล	๒๐๐
๘๙	คุณชวณสม ศุภวรรณเจริญ	๒๐๐
๙๐	คุณสุมาลี ลิ้มประเสริฐ	๒๐๐
๙๑	คุณหนึ่ง	๒๐๐
๙๒	คุณสุภรณ์ฐิ์ คิริติกุล	๑๘๐
๙๓	คุณกัมพล คิริรัตน์ชัยกุล	๑๗๐
๙๔	คุณวิภา สันติเจริญกุล	๑๖๐
๙๕	คุณภรภัทร กาญจนกุล	๑๖๐
๙๖	คุณวิภา สันติเจริญกุล	๑๕๕
๙๗	คุณสิริพร โควงพิมพ์	๑๕๐
๙๘	คุณอรุณี ลีธีระศุภกุล	๑๕๐
๙๙	คุณบงอร พัฒนปัญญาสัตย์	๑๔๐
๑๐๐	คุณภูมิพันธ์ ไชคอุดมทรัพย์	๑๔๐
๑๐๑	คุณสุภาวดี วิลักษณ์สุรการย์	๑๔๐

ดร.สนอง วรรณไ

ลำดับ	ชื่อ-สกุล	จำนวนเงิน
๑๐๒	คุณนงรัตน์ สุขเสถียรศิริ	๑๔๐
๑๐๓	คุณหลงทิว หลิน	๑๓๐
๑๐๔	คุณยุพิน แจ่มจรรยา	๑๓๐
๑๐๕	คุณเศรษฐา พงษ์เกษม	๑๑๐
๑๐๖	คุณจรรยา ชาญนรินทร์	๑๐๐
๑๐๗	พ.ต.ท.ปราณีต เพ็ญระนัย	๑๐๐
๑๐๘	คุณสุพัตรา	๙๐
๑๐๙	คุณประยุทธ พิชะเกาโส	๕๐
๑๑๐	คุณนงวรรณ พวงสวัสดิ์	๕๐
๑๑๑	คุณदनัย ศิริมลวรรณ	๕๐
๑๑๒	คุณนุชจรรย์ มณีจักร์	๕๐
๑๑๓	คุณเอกชัย ตีรุ่งโรจน์	๕๐
๑๑๔	คุณนที เนาวรัตน์กิตติกุล	๔๐
๑๑๕	คุณอุทัย	๓๐
๑๑๖	คุณเพิ่มพงศ์ - ด.ช.เอกสหัส ธนพิพัฒน์สัจจา	๓๐
รวมศรัทธาทั้งสิ้น		๑๑๑,๔๐๐

ถึง โสตาบันในชาตินี้